

PROVOCĂRI ALE EDUCAȚIEI CONTABILE PREUNIVERSITARE ÎN ERA DIGITALIZĂRII

CHIRTEȘ Codruța,

Colegiul Economic „Transilvania”, Târgu-Mureș, Mureș, România,

ORCID: 0000-0001-8882-9806, e-mail: codrutachirtes@yahoo.com

Rezumat. *Accelerarea procesului digitalizării și intruziunea informatizării în domeniul economic determină modificări masive în sfera contabilității și, implicit, schimbări ale profilului actual al profesionistului contabil. Competențele digitale dețin un rol fundamental în definirea complexă a imaginii contabilului orientată către un viitor în totalitate tehnologizat. Prin urmare, educația contabilă corespunzătoare, dezvoltarea competențelor digitale în conformitate cu exigențele actuale referitoare la calitatea informației contabile reprezintă temelia pentru continuitatea profesiei și în menținerea relevanței acesteia pe piața muncii.*

Cuvinte cheie: *educație contabilă, studii economice, competențelor digitale.*

Abstract. *The acceleration of the digitization process and the intrusion of computerization in the economic field cause massive changes in the accounting sphere and, implicitly, changes in the current profile of the professional accounting. Digital skills play a fundamental role in the complex definition of the accountant's image oriented towards a fully technological future. Therefore, the appropriate accounting education, the development of digital skills in accordance with the current requirements regarding the quality of accounting information are the foundation for the continuity of the profession and in maintaining its relevance on the labour market.*

Keywords: *accounting education, economic studies, digital skills.*

Introducere

În calitate de profesori suntem astfel „provocați” să ne îmbunătățim permanent practica educațională, să adoptăm idei și practici pedagogice noi, fie din dorința de a ieși din rutina zilnică, fie pentru a aplica ceea ce considerăm că este util elevilor, de multe ori, însă, fără a beneficia de un sprijin metodic pe măsura nevoilor noastre de dezvoltare și înnoire profesională. A fi profesor în societatea contemporană, numită și societatea cunoașterii, o societate în care pretențiile beneficiarilor, ale elevilor, cresc neconținut odată cu progresul tehnologic și cu fluxul imens de informații, pe care îl recepționează neîncetat, înseamnă a ține pasul cu tehnologia, a te informa și forma continuu, pentru ca educația pe care o furnizezi să nu fie una perimată și, implicit, inutilă. E imperativ ca profesorul să pregătească elevii pentru a fi la fel de flexibili precum a devenit societatea, capabili să se adapteze din mers modificărilor și progresului. Accentul învățării se transferă de la teorie la practică. Elevul învață nu numai pentru a ști, ci, mai ales, pentru a face, profesorul fiind acela care trebuie să le insuflă pragmatismul și abilitatea de a reuși profesional.

Astfel, o abordare transdisciplinară, inovativă a învățării, tratarea diferențiată, centrată pe elev și abordarea integrată a cunoașterii devin deziderate ale actului instructiv-educativ.

Lecțiile de contabilitate au un specific aparte deoarece obiectivele fiecăreia trebuie să convergă spre trezirea interesului elevilor față de materie, față de învățare, față de fenomenele economice reale, față de practica contabil. Elevii dobândesc în cadrul orelor de contabilitate un bagaj de cunoștințe, priceperi și deprinderi, pe care trebuie, însă, să le aplice în contexte și situații economice diferite pentru că, în viața economică reală, nici un caz nu este identic cu altul, permanent apar situații noi, iar legislația nu este deloc stabilă. Pornind de la acest considerent, în activitatea de predare, se urmărește ca elevii să dobândească, pe lângă informația necesară impusă de programă, acele competențe și abilități practice de Învățământul preuniversitar economic în era digitală 43 a găsi soluții în orice context, de a manifesta creativitate, fler, inițiativă, curaj, obiectivitate și spirit critic în realizarea profesiei contabile, precum și solide competențe digitale, aspecte realizate doar prin această abordare transdisciplinară a învățării. Implicându-se activ în activitatea de învățare, elevul, în calitatea sa de beneficiar al fiecărei lecții de contabilitate are sentimentul că pregătirea sa privește lucruri concrete și folositoare pentru viitorul profesionist contabil, pentru confruntarea cu piața muncii și cu viața economică reală. În plus, mediul digital de învățare creat prin intermediul predării on-line are un rol integrator care creează premisele îmbunătățirii activităților de învățare, de dezvoltare a proiectelor educaționale și de instrument de modernizare a activității de funcționare a instituțiilor școlare.

Societatea modernă se află într-un proces de permanentă transformare sub influența tehnologiilor digitale inovatoare și a fenomenului globalizării afacerilor. Aceste transformări au avut drept consecință, multe schimbări în modul în care contabilii își îndeplinesc sarcinile. Li se cere să lucreze într-un mediu foarte complex, exigent și în continuă schimbare. În acest context, educația contabilă are un rol major de jucat în dezvoltarea profesională a contabililor și chiar mai mult în îmbunătățirea abilităților lor profesionale. Mai mult decât atât, în contextul problemelor actuale cu care ne confruntăm, precum schimbările climatice, degradarea mediului, economia digitală, modificările demografice, pregătirea elevilor pentru viitor prin educație, formare și competențe de calitate reprezintă principala soluție. Astfel, în scopul dezvoltării competențelor digitale avansate, au fost elaborate și implementate acțiuni precum cele adoptate la nivelul Uniunii Europene, respectiv Programul Europa digitală și Planul de acțiune actualizat pentru educația digitală, care contribuie la implementarea de tehnologii în economie și la împărtășirea celor mai bune practici [6].

Considerații privind implicațiile digitalizării în educația contabilă preuniversitară

Pe fondul tehnologizării masive a societății în general, și a domeniului contabil în mod specific, se impune deplasarea interesului către dobândirea continuă de abilități și competențe în

sfera digitalizării, ca măsură sigură în vederea obținerii performanțelor la nivel de profesie, într-un viitor dominat de tehnologia modernă. Comisia Europeană a sugerat că alfabetizarea digitală „devine din ce în ce mai mult o competență esențială a vieții iar incapacitatea de a accesa sau de a utiliza TIC cu eficiență devine o Învățământul preuniversitar economic în era digitală 41 barieră în calea integrării sociale și personale dezvoltare” [7, p. 4]. Cu alte cuvinte, există nevoia stringentă de dezvoltare a competențelor digitale, potrivite pentru dezvoltarea noilor tehnologii, dar și necesitatea implementării digitale care să neutralizeze decalajul digital. Acest termen se referă la o nouă formă de inegalitate care se poate concretiza într-o inegalitate socială între cei care au acces la internet și, prin urmare, au mai multe oportunități profesionale și educaționale și cei care nu au acces la oportunitățile tehnologiilor digitale [4]. De asemenea, o idee des vehiculată este aceea că digitalizarea „vine la pachet” cu scăderea, în viitor, a numărului de contabili. Pentru a demonta această opinie vom aminti cuvintele profesorului Dumitru Voinea, care încă din anii 1930, a subliniat primatul resursei umane în raport cu tehnica de calcul „Raționamentul rămâne rezervat omului, oricâtă inteligență am încerca să turnăm în materia mașinii”. Considerăm că toate aceste transformări din societate, au creat în evoluția profesiei contabile, un moment de răscruce, dar și un punct de cotitură care a generat nevoia de redefinire și de reinventare a profesiei.

În ciuda automatizării masive a domeniului contabil, absolvenții de studii economice afirmă faptul că doar o pondere de 45% din abilitățile și competențele lor se pliază pe cerințele actuale ale unui loc de muncă automatizat din sfera contabilității. În această manieră, educația contabililor și formarea continuă a acestora trebuie să aibă în centrul său optimizarea permanentă a competențelor digitale [8]. Suntem de părere că un prim pas în abordarea situației este conștientizarea noii realități digitalizate. În acest context, cadrele didactice formatoare trebuie să se asigure că viitorii absolvenți în domeniul contabil au o fundație solidă a cunoștințelor de specialitate împreună cu capacitatea aplicării acestora pe fondul instrumentelor tehnologice moderne [3]. Astfel, instituțiile de învățământ pot veni în întâmpinarea nevoii de acumulare a competențelor necesare profesionistului contabil prin remodelarea programei școlare în vederea încorporării cunoștințelor și aplicațiilor tehnologiilor digitale în programele de pregătire contabilă [1].

În acest sens, este dezirabil ca liceele economice să evalueze constant care sunt principalele provocări ale mediului de afaceri și să își alinieze strategia la cerințele profesiei în continuă dinamică. În mod cert, se impune o viziune pe termen lung a educației contabile preuniversitare, care să se concentreze pe dezvoltarea de noi competențe contabile, dincolo de cele tradiționale. Principala provocare în pregătirea elevilor de liceu economic, viitori profesioniști contabili, este dată de abilitățile acestora de a utiliza în mod eficient actualele soluții IT de prelucrare și analiză a datelor financiare și non-financiare. Pentru a-i putea pregăti pe termen lung, considerăm că nu doar facultățile, ci și liceele de profil economic, trebuie să evalueze constant care sunt principalele

provocări ale mediului de afaceri și să-și alinieze strategia la cerințele profesiei în continuă dinamică. Învățământul preuniversitar economic în era digital.

Dacă ne raportăm la un viitor imaginat ca progres către o economie universală, globală, educația digitală este reprezentată printr-un ansamblu complex de factori umani, tehnologici, organizaționali și infrastructurali [2]. Realizarea educației digitale, necesită o proiectare didactică adaptată mediilor virtuale de predare-învățare, care să țină cont de inegalitatea de acces, de formarea cadrelor didactice pentru utilizarea acestor tehnologii, de cultura școlară, de nevoilor elevilor [5]. Se conturează astfel un viitor al educației, care plasează comunitatea și relațiile care o definesc, în centrul modului în care se predă, care subliniază deschiderea către diferență, către diversitate, către dezvoltare a curriculumului, transdisciplinaritate, ludic și incluziune. În vederea alinierii profesiei și a educației contabile la standardele actualității moderne, programele de pregătire contabilă trebuie să fie fundamentate pe tehnologiile emergente, semnificative fiind de asemenea și asimilarea aspectelor legate de aprofundarea cunoștințelor de statistică, analiză a datelor și dobândirea abilităților de programare.

În calitate de profesori suntem astfel „provocați” să ne îmbunătățim permanent practica educațională, să adoptăm idei și practici pedagogice noi, fie din dorința de a ieși din rutina zilnică, fie pentru a aplica ceea ce considerăm că este util elevilor, de multe ori, însă, fără a beneficia de un sprijin metodic pe măsura nevoilor noastre de dezvoltare și înnoire profesională. A fi profesor în societatea contemporană, numită și societatea cunoașterii, o societate în care pretențiile beneficiarilor, ale elevilor, cresc neconținut odată cu progresul tehnologic și cu fluxul imens de informații, pe care îl recepționează neîncetat, înseamnă a ține pasul cu tehnologia, a te informa și forma continuu, pentru ca educația pe care o furnizezi să nu fie una perimată și, implicit, inutilă. E imperativ ca profesorul să pregătească elevii pentru a fi la fel de flexibili precum a devenit societatea, capabili să se adapteze din mers modificărilor și progresului. Accentul învățării se transferă de la teorie la practică. Elevul învață nu numai pentru a ști, ci, mai ales, pentru a face, profesorul fiind acela care trebuie să le insuflă pragmatismul și abilitatea de a reuși profesional. Astfel, o abordare transdisciplinară, inovativă a învățării, tratarea diferențiată, centrată pe elev și abordarea integrată a cunoașterii devin deziderate ale actului instructiv-educativ.

Lecțiile de contabilitate au un specific aparte deoarece obiectivele fiecăreia trebuie să conveargă spre trezirea interesului elevilor față de materie, față de învățare, față de fenomenele economice reale, față de practica contabil. Elevii dobândesc în cadrul orelor de contabilitate un bagaj de cunoștințe, priceperi și deprinderi, pe care trebuie, însă, să le aplice în contexte și situații economice diferite pentru că, în viața economică reală, nici un caz nu este identic cu altul, permanent apar situații noi, iar legislația nu este deloc stabilă. Pornind de la acest considerent, în activitatea de predare, se urmărește ca elevii să dobândească, pe lângă informația necesară impusă

de programă, acele competențe și abilități practice de Învățământul preuniversitar economic în era digitală 43 a găsi soluții în orice context, de a manifesta creativitate, fler, inițiativă, curaj, obiectivitate și spirit critic în realizarea profesiei contabile, precum și solide competențe digitale, aspecte realizate doar prin această abordarea transdisciplinară a învățării. Implicându-se activ în activitatea de învățare, elevul, în calitatea sa de beneficiar al fiecărei lecții de contabilitate are sentimentul că pregătirea sa privește lucruri concrete și folositoare pentru viitorul profesionist contabil, pentru confruntarea cu piața muncii și cu viața economică reală. În plus, mediul digital de învățare creat prin intermediul predării on-line are un rol integrator care creează premisele îmbunătățirii activităților de învățare, de dezvoltare a proiectelor educaționale și de instrument de modernizare a activității de funcționare a instituțiilor școlare.

Bibliografie:

1. BANASIK, E., JUBB, C. Are Accounting Programs Future-ready? Employability Skills. *Australian Accounting Review*, 2021. 31(3), 256–267. <https://doi.org/10.1111/auar.12337>.
2. BAYNE, S., GALLAGHER, M. Near Future Teaching: Practice, policy and digital education futures, *Policy Futures in Education*, 2021. Vol. 19(5) 607–625, DOI: 10.1177/14782103211026446.
3. DAFF, L. Employers' perspectives of accounting graduates and their world of work: Software use and ICT competencies. *Accounting Education*, 2021. 30(5), 495–524. <https://doi.org/10.1080/09639284.2021.1935282>.
4. LUPAC, P. *Beyond the digital divide. Contextualizing the information society*. Bingley: Emerald Publishing, 2018.
5. NUNES, C. P., RAIC, D. F. F., SOUZA, E. M. F. Education in the pandemic: questions about teaching work, curriculum and remote teaching. *Revista Tempos e Espaços em Educação*, 2021. 14(33), e16047. <http://dx.doi.org/10.20952/revtee.v14i33.16047>.
6. ȘOVA R.-A.; POPA, A. F. Educația contabilă, între digitalizare și criza generată de pandemia de COVID-19, *CECCAR Business Review*, 2020. Nr. 10/2020, pp. 3-8, DOI: <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2020.10.01>.
7. EUROPEAN COMMISSION Digital Literacy. European Commission working paper and recommendations from Digital Literacy High-Level Expert Group. Belgium: Brussels, 2008. Author Retrieved from <http://www.ifap.ru/library/book386.pdf>.
8. ZHYVETS, A. Evolution of Professional Competencies of Accountants of Small Enterprises in the Digital Economy of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, 2018. 4(5), 87–93. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-5-87-93>.